

HAMSUN-NYTT

Hamsun-Selskapets informasjonsblad 2/2023

Det er våren; jeg går årstiden inn. (Svermere, 1904)

Bokarven etter Tore og Marianne Hamsun – arbeidet skrider fram

Det er tidligere skrevet i Hamsun-Nytt om bokarven etter Tore og Marianne Hamsun. Hamsun-Selskapet mottok 25 kasser i desember 2022. Innholdet er nå grovsortert. Alt relatert til forfatterskapet samt til krigen, landssvikoppgjøret og ettermælet, blir registrert med detaljert informasjon. Hamsun-Selskapet vil samarbeide med eksterne institusjoner om hva man gjør med dette materialet. I kassene er det en del bøker som handler om malerkunst, og de donerer vi nok til egnet institusjon i Oslo. Øvrige bøker med en mulig samler-/salgsverdi, bl.a. en rekke biografier, romaner, filosofiske verker og kunstnerbøker, er det mest sannsynlig at vi forsøker å selge. Flere av disse har dedikasjoner fra bokas forfatter. Selskapet trenger nemlig også inntekter.

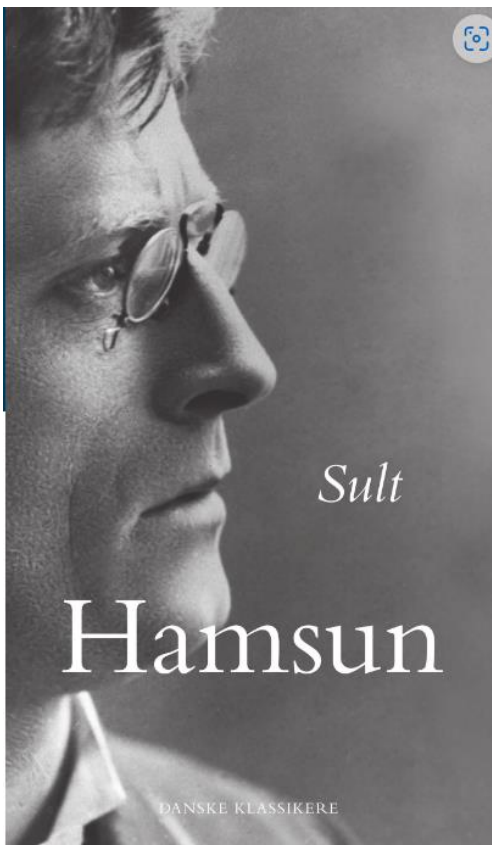
Knut Hamsun *Sult* i tekstkritisk udgave

Af Elizabeth Blicher, udgiver ved Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

Førsteudgaven af Knut Hamsuns *Sult* (1890) er nu udkommet i tekstkritisk versjon til glæde og gavn for alle, både dem, der kender romanen, og dem, som endnu ikke gør. Det er nemlig kun de færreste, der har læst *Sult*, som den utkom i sin samtid. Værket er nu videnskabeligt gennemarbejdet på Det Danske Sprog- og Litteraturselskab i kommission hos Gyldendal.

Hvorfor er det vigtigt? Jo, fordi Hamsun allerede mellem første og anden udgave (1899) ændrede i sin tekst og blandt andet fjernede den værste del af den blasfemiske tale mod Gud, som findes i bogens Tredje Stykke.

Overraskende mange gange undervejs i sit forfatterskab ændrede Hamsun i sin debutroman, og i 1934, da den sidst autoriserede udgave kommer, er romanen slebet så meget til, at den kan siges at være en ny tekst. Der er skruet ned for det blasfemiske og det obskøne, og der er skruet op for det nationalistiske, især med et stærkt fornorsket sprog. Den bog eller tekst, som det fleste har læst som *Sult*, er altså ikke nødvendigvis den tekst, der mødte samtiden i 1890, og som efter min bedste overbevisning er den mest originale. Den er i højere grad et historisk dokument, men den er også bedre rent æstetisk.

Værket udkommer i serien *Danske Klassikere*, men er dermed ikke danskernes. Det har sin egen litteraturhistoriske ret skrevet af en nordmand med orientering mod det intellektuelle København, som det var skik på den tid. Det er praktisk talt skrevet på dansk i sin oprindelige form.

Sammen med noterne bagerst i bogen, står gloser forklaret samt en oversigt over stednavne, intertekstuelle henvisninger og en samlet redegørelse for udgave- og tekstforhold. Der er sågar bragt et kort over Kristiania anno 1887, så man kan følge med, når hovedpersonen sjangler rundt der.

Bogens efterskrift er udarbejdet af professor em. Peer E. Sørensen og redaktør ved Det Danske Sprog- og Litteraturselskab Jesper G. Nielsen, og tekstudgivelse og noter ved Elizabeth Blicher.

***Sult* på teaterscenen i høst! Molde først – deretter blir det turné**

Av: Truls Nilsen

14. oktober 2023 er det premiere på forestillingen *Sult* på Teateret Vårt i Molde. Hamsuns gjennombruddsroman ble utgitt i 1890, og regnes som en av norgeshistoriens viktigste bøker. Den påvirker enda lesere og forfattere med de gripende skildringene av menneskesinnet. Teateret finner den blant annet relevant for dagens prestasjonssamfunn.

Den navnløse hovedpersonen drømmer om å bli forfatter, men får stadig påminnelser om at han ikke mestrer. Han opplever at talentet ikke blir sett. All motstanden trykker ham ned, men klarer dette å stoppe kraften og viljen han har i seg til å bli forfatter?

Hamsun borer presisjon i psykologien og i hodet til hovedpersonen, men også til alle oss som ser på. Vi kommer tett på både oppturene og nederlagene, skriver teatersjef Strømskag i en pressemelding. Regissør Bjørnar Teigen har gått nærmere inn på Hamsuns monologer i romanen og bearbeidet dem til scenedialog.

Medvirkende: Oscar Jean (den navnløse hovedpersonen), Anne Wiig (Ylajali) samt Jon Vegard Hovdal (spiller de resterende 12 karakterene). Den tidløse tematikken i fortellingen gjenspeiles i musikken. På lydsporet høres blant annet tonene fra science fiction-filmen *Interstellar* (komponist Hans Zimmer).

Forestillingen vil altså først settes opp på Teateret Vårt i Molde, før den drar på turné til Arbeideren kulturhus i Ålesund, Ørsta kulturhus, Martin Linge-huset i Valldal, Sykkylven kulturhus, Fosnavåg konserthus, Sunndal kulturhus, Rauma kulturhus i Åndalsnes, Kulturfabrikken i Kristiansund, Aukra kulturhus og til slutt Storfjord kulturhus på Stranda. (Foto: Teatret vårt)

7.9.23 er ny dato for strømme-samtale med teatersjef E. E. Hansen

Grunnet sykdom måtte det annonserte strømmeforedraget/-samtalen 27.april med teatersjef ved Trøndelag teater, Elisabeth Egseth Hansen, utsettes. Ny dato blir altså 7. september. Det er fortsatt et kombinert fysisk og strømmet arrangement ledet av fag- og forskningsansvarlig Alvhild Dvergsdal på Hamsunsenteret.

Arrangementet er et samarbeid mellom Hamsun-Selskapet og Hamsunsenteret. Teatersjef Hansen er invitert for å fortelle om både den kontroversielle avgjørelsen hun tok om å sette opp Hamsuns nobelprisbelønte *Markens Grøde* i en erklært «Hamsun-fri» sone høsten 2022, og for å oppsummere noen sider ved den omfattende debatten denne Hamsun-oppsetningen brakte med seg.

Fra Hamsun-Selskapets gavesamling

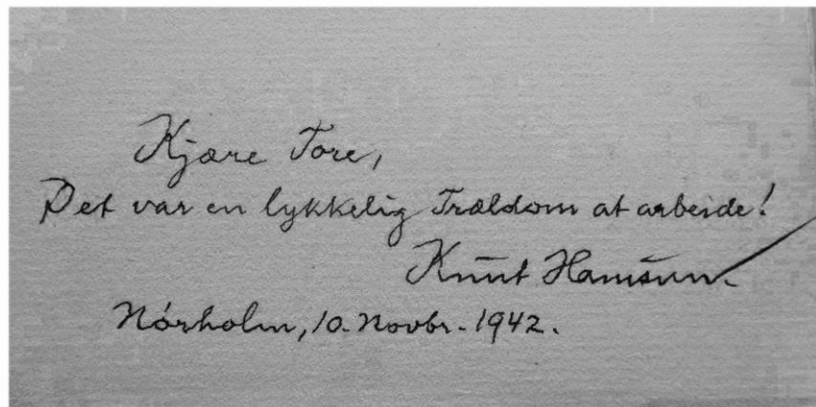
Av: Alf-Einar Øien

Hamsun-Selskapet fortsetter sin presentasjon av kunstgaver som er gitt oss i forskjellige sammenhenger og oftest knyttet til seminarer som vi har hatt ansvaret for.

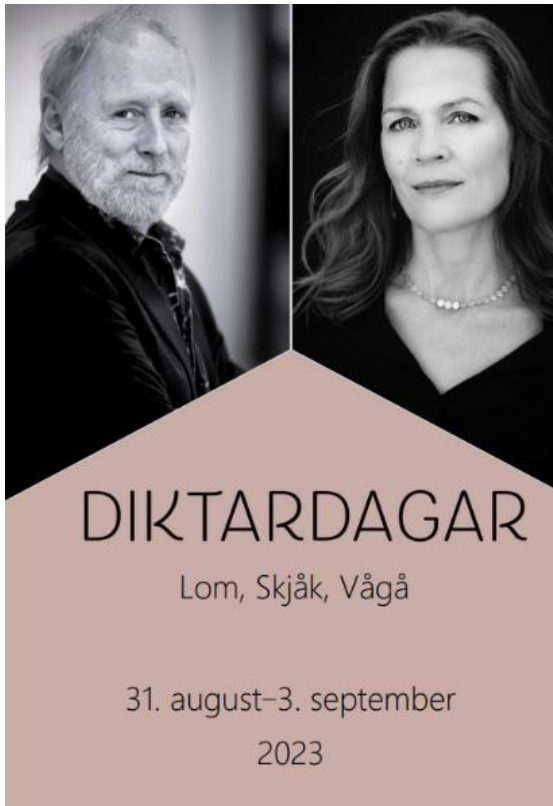
Denne kofferten med bøker hadde Marianne Hamsun med som gave til Hamsun-Selskapet i forbindelse med Hamsundagene på Hamarøy i 1996, året etter at ektemannen Tore døde i en bilulykke.

Kofferten inneholder Knut Hamsuns samlede verker fra 1942, inklusive disse førsteutgavene: *August* (1930), *Men livet lever* (1933) og *Ringens slutt* (1936). Samlingen av bøker ble dedisert til sønnen Tore i november 1942 med følgende talende oppsummering av forfatterskapet: «*Det var en lykkelig Trældom at arbeide!*»

Diktardagar i Lom, Skjåk og Vågå 31.8.- 3.9. 2023

Det skjer mykje litterært som det er verdt å få med seg på Diktardagar i år, sjølv om meister Knut ikkje står på plakaten denne gongen. Laurdag 2. september kan ein ta del i seminaret «Den samfunnsengasjerte forfattaren», saman med mellom anna Åsne Seierstad, Jan Erik Sørbo og Brit Bildøen. Sjå diktardagar.no for nærare informasjon om heile det fire dagar lange festivalprogrammet.

I same andedrag nemner vi at Torstein Garmo, leiar i Hamsunlaget i Lom, har skrivne for Hamsun-Selskapet om dei to Nobelprisvinnarane med slektsrøter på Garmo i Ottadalen. Den eine er sjølvsgatt Knut Hamsun. Men Knuts mormor hadde ein bror som fekk ei dotter som emigrerte til USA. Hennar barnebarn, Ernst Orlando

Lawrence, blei Nobelprisvinnar i fysikk i 1939 for mellom anna å ha oppfunne syklotronen (fusjonsenergi). Vart du interessert no? Heile historia står å lese på heimesida til Hamsun-Selskapet.

Hamsun-Selskapet er en av Norges største litterære foreninger.

For spørsmål vedr. medlemskap, bøker i Skriftserien med mer, kontakt oss på e-post: polden@hamsun-selskapet.no eller ring/send sms: 95085285.
Hjemmeside: hamsun-selskapet.no

Har du tips til sak som kan passe i Hamsun-Nytt eller på vår hjemmeside, ikke nøl med å ta kontakt med en i Selskapets styre:

Hege Faust, Lillestrøm (leder), tlf. 95085285 (hege.faust@gmail.com)
Truls Nilsen, Senja (nestleder) (truls.nilsen@mtmu.no)
Terje Øien, Hamarøy (styremedlem) (terje.øien@hamarøy.kommune.no)

Varaer:

- 1: Nils M. Knutsen, Tromsø (nils.magne.knutsen@me.com),
- 2: Torstein Garmo, Lom
- 3: Knut Michelsen, Ås